

Enstitüsü : Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Anabilim Dalı : İktisat Anabilim Dalı
Programı : Yönetim Ekonomisi
Tez Danışmanı : Doç. Dr. Üyesi Begüm Erdil ŞAHİN
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans- Haziran, 2022

EKONOMİK KALKINMA SÜRECİNDE, TÜRKİYE’DE SAĞLIK SEKTÖRÜ VE HARCAMALARI

ÖZET

Zehra HORAY

Sağlık sektöründeki harcamalar çalışma gücünü koruyarak ve sağlık ile ilgili sorunları azaltarak gelecekteki sağlık harcamalarından tasarruf sağlamaktadır. Bu şekilde de ekonomik kalkınmaya katkı sağlamaktadır. Bir ülkede ekonomik kalkınma ile sağlık düzeyindeki göstergeler arasında olumlu bir ilişki bulunmaktadır. Bu nedenle ülkeler de sağlık düzeyinin yükseltilmesine yönelik politikalara daha fazla önem vermektedir. Sağlık harcamalarının artması ve ekonomik kalkınmada beşeri sermayenin ön plana çıkması sağlık sektörünün ekonomi üzerindeki öneminin artmasına yol açmıştır. Sağlık düzeyi gelişmiş olan bir toplumun beşeri sermayenin gelişimini ve verimini arttıracığından ülke kalkınmasında olumlu yönde katkı sağlamaktadır. Geçmişten günümüze denk uygulanan kalkınma planları içerisinde de sağlık sektörüne yönelik politikalar yer almaktadır.

Türkiye’de sağlık reformu ve sağlık politikaları her dönem gündemde olmuş bir konudur. Bu reformların en sonuncu ve kapsamlı olanı Sağlıkta Dönüşüm Programıdır. Sağlıkta Dönüşüm Programı sağlık sisteminin tüm alanlarında yaygın ve ciddi değişiklikler öngören bir içeriğe sahiptir.

Ekonomik kalkınma sosyo-kültürel, yapısal, kurumsal gibi birçok alanda gelişmeyle birlikte insani gelişmeyi de kapsamaktadır. Bir ülkede sağlık harcamalarının yetersizliği o ülkedeki bireylerin yaşamlarını zorlaştırmaktadır. Aynı zamanda insani gelişmeyi dolaylı olarak etkileyen sağlık harcamalarının yetersiz kalması ülkelerin insani gelişmesini de güçleştirmektedir.

Bu çalışmada sağlık sektörünün ekonomik kalkınma üzerindeki etkileri ve ekonomik kalkınmanın da sağlık sektörü üzerindeki etkileri açıklanmaktadır.

Sağlık hizmetleri ve sağlık harcamalarındaki artışın nedenleri ile sağlık sektöru ve ekonomik kalkınma ilişkisi teorik olarak incelenmektedir.

Çalışmada aynı zamanda Türkiye' deki kalkınma planları ve Sağlıkta Dönüşüm Programı ele alınmaktadır. Sağlıkta Dönüşüm programı hayata geçirildikten sonra yaşanılan değişiklikler, sağlık harcamalarının kalkınma ile insani gelişme düzeyi arasındaki ilişkisi incelenmektedir ve son yıllarda yaşanılan pandemi sürecinin Türkiye ekonomisi üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir. Türkiye ile OECD ülkelerinin sağlık sektöründeki harcamaları karşılaştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ekonomik Kalkınma, sağlık sektöru, sağlık harcamaları

Institute : **Institute of Graduate Studies**
Department : **Department of Economics**
Program : **Management Economics**
Thesis Advisor : **Assoc. Dr. Member Begum Erdil ŞAHİN**
Thesis Type and Date : **Master's Degree- June, 2022**

**ECONOMIC DEVELOPMENT PROCESS, HEALTH SECTOR IN TURKEY
AND
EXPENDITURES**

ABSTRACT

Zehra HORAY

Expenditures in the health sector save future health expenditures by maintaining workforce and reducing health-related problems. In this way, it contributes to economic development. There is a positive relationship between a country's health level indicator and its economic development. For this reason, countries attach more importance to policies to increase the level of health. The increase in health expenditures and the prominence of human capital in economic development have led to an increase in the importance of the health sector on the economy. Since a society with a developed health level will increase the development and efficiency of human capital, it contributes positively to the development of the country. Policies for the health sector are also included in the development plans implemented from the past to the present.

In Turkey, health policies and health reform have been on the agenda in almost every period. The last and most comprehensive of these reforms is the Health Transformation Program. The Health Transformation Program has a content that foresees widespread and serious changes in all areas of the health system.

Economic development covers human development as well as development in many areas such as socio-cultural, structural and institutional. The inadequacy of health expenditures in a country makes the lives of individuals in that country difficult. At the same time, the inadequacy of health expenditures that indirectly affect human development makes it difficult for countries to develop human development.

In this study, the effects of the health sector on economic development and the effects of economic development on the health sector are explained. The reasons for the increase in health services and health expenditures and the relationship between the health sector and economic development are theoretically examined.

At the same time, development plans in Turkey and the Health Transformation Program are discussed in the study. The changes experienced after the implementation of the Health Transformation program and the relationship between health expenditures and human development level are examined and the effects of the pandemic process on the Turkish economy in recent years are evaluated. The expenditures of Turkey and OECD countries in the health sector were compared.

Keywords: Economic Development, health sector, health expenditures